

Kainuun sote

Onko 12,5 euroa kuukaudessa liikaa vai liian vähän lapsen harrastusmenoihin?

Sosiaalialan 6. ajankohtaisfoorumi 14.4.2016

Matti Heikkinen, perhepalvelujohtaja, YTL

Toimeentulotuen muuttuva rooli

- Toimeentulotuen kytkös sosiaalityöhön?
- Toimeentulotuen työnjaolliset muutokset?
- Toimeentulotuen viimesijaisuus?
- Toimeentulotuen yleistyminen?
- Vähimmäisturvaetuuksien taso?
- Toimeentulotuen kesto?
- Toimeentulotuen asiakasrakenne?
- Toimeentulotukimenojen kasvu?
- Toimeentulotuen määräaikojen toteutuminen?
- Toimeentulotukijärjestelmän yksinkertaistaminen?
- Toimeentulotuen siirtyminen Kelalle?
- Ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen?
- Toimeentulotuen perusosan alentaminen?

(ks. Kuivalainen (toim.) 2013)

Asiakkaan valinnanvapaus vs. kunnan harkintavalta

- Toimeentulotukeen liittyy paljon kunta- ja aluekohtaista vaihtelua, niin käytössä, hakemisessa kuin päätöksenteossa
 - Ahvenanmaalla 2,7 % väestöstä vs. Pohjois-Karjalassa 8,4 % v. 2014 (THL/SOTKANet)
- Kunnalliseen päätösvaltaan jää edelleen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen
 - mekaanista päätöksentekoa vs. yksilökohtaista harkintaa
 - mahdollistetaan vai kaventetaan?
- Toimeentulotukitilastojen rinnalla tärkeää myös muu tilastotieto ja kokemustieto
 - onko **valinnan** vapautta olla käyttämättä: v. 2013 jopa 20 % suomalaisista tinki ruoasta, lääkkeistä tai lääkärissäkäynneistä (THL/ATH)

Päätösten läpinäkyvä valmistelu?

- Hyvinvointipalvelut ja etuudet sekä niihin liittyvät ohjeistukset ja priorisoinnit ovat syntyneet poliittisen harkinnan tuloksena. Lakien tulkintoina syntyneet ohjeet ja suositukset viime kädessä ratkaisevat, miten asiakkaat eri ajankohtina valikoituvat palvelu- ja etuusjärjestelmän asiakkaiksi (ks. Karjalainen 2014, 114–115).
 - Päätösten valmistelu läpinäkyvästi voidaan nähdä myös osana rakenteellista sosiaalityötä
 - Esimerkiksi Otakantaa.fi –palvelu on avoin, maksuton ja helppokäyttöinen
 - palvelun avulla on mahdollista kyseenalaistaa ja haastaa niitä päätöksentekoon liittyviä rakenteita, jotka mahdollisesti ylläpitävät sosiaalisia ongelmia.
 - Miksi valmistelussa sivuutetaan usein juuri ne, joilla on tarkoin omakohtainen kokemus ja tietämys sosiaalipalveluista?
-

Kiitos!

Matti Heikkinen
perhepalvelujohtaja
Kainuun sote
p. 044 750 2424

matti.heikkinen@kainuu.fi

http://twitter.com/MJ_Heikkinen

<http://fi.linkedin.com/in/mattiheikkinen>

Kirjallisuus ja muuta luettavaa

Karjalainen, Vappu 2014: Poliittisen harkinnan paradoksit. Teoksessa Kalliomaa-Puha, Laura & Kotkas, Toomas & Rajavaara, Marketta (toim.). Harkittua? Avauksia sosiaaliturvan harkintavallan tutkimukseen. Helsinki: Kela.

Kuivalainen (toim.) 2013: Toimeentulotuki 2010-luvulla. Tutkimus toimeentulotuen asiakkuudesta ja myöntämiskäytännöistä. Helsinki: THL.

[Läpinäkyvyyttä päätösten valmisteluun?](#)

[Onko 12,5 euroa kuukaudessa liikaa vai liian vähän lapsen harrastusmenoihin?](#)
